

Ústavní soud obchodně tržním způsobem

Zdeněk Koudelka

Druhý senát Ústavního soudu nálezem z 17. 4. 2019, II.ÚS 3212/18, připustil vázat služby pro spotřebitele na to, že spotřebitel dle požadavku podnikatele projeví své politické názory. V daném případě hotel Brioni v Ostravě nutil v roce 2014 občany Ruska, aby podepsali nesouhlas s tím, že většina obyvatel Krymu schválila zrušení rozhodnutí o předání Krymu z Ruska Ukrajině z roku 1954 a souhlasila s obnovením připojení Krymu k Rusku. Předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský se za nález stydí. Je dobré se ozvat proti nesprávnosti. Je dobré, když zazní - ne mým jménem!

Ústavní soud je kasino

Ústavní soud má 15 soudců, ale pro nález byli jen dva-Vojtěch Šimíček a Kateřina Šimáčková, protože rozhodoval tříčlenný soudní senát a další soudce Ludvík David byl proti. Kdyby dostal věc jiný senát či ji Ústavní soud řešil v plénu, nález by přijat nebyl. Zda někdo vyhraje či prohraje je výsledkem rulety, kterému soudnímu senátu věc připadne. Ústavní soud není chrámem spravedlnosti a práva, ale kasinem, kde náhoda rozhodne o osudu lidí.

Podnikatel versus spotřebitel

Ústavní soud stranil podnikateli-hoteliérovi oproti předchozímu rozhodnutí obchodní inspekce i správních soudců, kteří hájili spotřebitele proti podnikateli. Inspekce i správní soudy vyšly ze zásady, že právo má vyvažovat přirozené nerovnosti a chránit slabšího. Ve vztahu podnikatel-spotřebitel je slabším spotřebitel.

Toto druhý senát Ústavního soudu popřel a postavil se na stranu silnějšího-podnikatele. Dle V. Šimíčka mohou být lidé vykázáni z prodejny potravin, protože kvůli rohlíkům nechtějí podepsat určité politické prohlášení. Ale kdo nabízí potraviny, moravské víno nebo ubytování, si dobrovolně vybral uspokojovat potřeby lidí za peníze a nemá to podmiňovat nějakou politickou aktivitou.

Šimíček na obranu svého postoje uvádí příklad, kdy provozovatel sálu odmítne pronajmout sál pro politickou stranu, s jejímiž postoji nesouhlasí. To je však záměna obyčejného člověka-spotřebitele za politické strany či jiné subjekty, které nejsou spotřebiteli.

Nový prostor pro politický boj, ale jen pro někoho

Naše společnost je plná politických pŭtek. Druhému senátu Ústavního soudu to nestačí a otevřel pro politický boj nový prostor-prostor spotřebitelský. Vztahy mezi spotřebiteli a podnikateli se vnímaly jako vztahy, které slouží k uspokojení spotřebitelského chování lidí. Ústavní soud tento dosud politicky neutrální prostor otevřel pro politický boj. To je však špatné pro samotnou politiku. Mnozí lidé jsou již přesyceni politickými pŭtkami a snaží se žít život, kde je politika nezajímá. Ústavní soud je vydal všanc podnikatelům a jejich politickým choutkám.

Za nebezpečí pro demokracii se považuje pronikání podnikatelských oligarchů do politiky. Kam to spěje, ukazuje Ukrajina. Druhý senát Ústavního soudu posílil politickou moc těchto podnikatelských oligarchů, protože ti mohou takto své spotřebitele ovlivňovat. Tradiční politické strany, které nemají prodejny, kina ani hotely tento zdroj politického ovlivňování využívat nemohou. Šimíček a Šimáčková posílili politické možnosti Andreje Babiše a podobných podnikatelsko-politických osob.

Spotřebitelé často mávnou rukou a podepíší to, co po nich podnikatel chce, přestože s tím nesouhlasí, aby dostali pivo nebo mohli přespat v hotelu. Nález Ústavního soudu vrací politickou přetvářku z doby totality, kde režim chtěl určité veřejné projevy - tu o podpoře boje proti imperialismu, tu kondolenci k úmrtí Leonida Iljiče Brežněva - od lidí, kteří si to nemysleli, ale podepsali, aby měli pokoj. Proto je významná tajnost voleb umožňující svobodné politické prohlášení člověka s vlivem na stát.

Z nálezů číší, že politická orientace hoteliéra je obdobná jako soudce Vojtěcha Šimíčka. Kdyby jiný hoteliér odmítl ubytovat Američany, pokud nepodepíší nesouhlas s tím, že v rozporu s mezinárodním právem USA zaútočily v roce 1999 na Jugoslávii a roku 2003 na Irák, nemyslím si, že by u tohoto senátu Ústavního soudu uspěl. A což, kdyby nějaký hotel dával jako podmínku pro své služby, že židovští turisté podepíší nesouhlas s okupací Golanských výšin či Západního břehu Jordánu. To by teprve byla mela.

Uvedu jiný příklad, v mnoha moravských obcích a krajích žijí příslušníci moravské národnosti a ze zákona by zde měl být zřízen výbor pro národnostní menšiny. Přesto tak kraje usnesením odmítly učinit. Podle Šimíčka a Šimáčkové usnesení zastupitelstva prý není rozhodnutím a odmítli příslušníkům moravské národnosti poskytnout ústavní ochranu. Kdyby se věc týkala jiné národnosti například romské či německé, jsem přesvědčen, že by jejich rozhodnutí bylo opačné.

Petice a volební právo obchodně tržním způsobem

Ústavní soud připustil, že si podnikatel může vynucovat politická prohlášení pod hrozbou odeprání poskytnutí určité služby. Jednou z forem politických prohlášení jsou petice. Petice je součástí politických práv stejně jako volební právo.

Pakliže druhý senát Ústavního soudu uznává tento způsob vynucování politických prohlášení spotřebitelů jako legitimní, je přirozenou otázkou, zda to platí i pro petiční právo či jiná politická práva, například volební. Tedy, že by podnikatel vázal poskytnutí služby na to, že volič podepíše určitou petici či bude nějak volit. V komunálních volbách v malých obcích by majitel hospody takto mohl výrazně ovlivnit politickou soutěž. Ústavní soud judikoval, že obchodně tržní způsob využití volebního práva nelze připustit. Ale tímto svým nálezením předchozí judikaturu popřel. Petiční právo má totiž jako politické právo stejný charakter s právem volebním a rozdíl mezi peticí a písemným politickým prohlášením je jen v názvu a formě listiny.

Naturální nezdaněné plnění

Je-li nutnou součástí platby za službu podepsání politického prohlášení, jde o naturální, a přitom nezdaněné plnění. Podnikatel může určitá prohlášení vymáhat s cílem posílit svůj zisk. Řada ekologických iniciativ je spojena s podporou určitého druhu podnikání (solární elektrárny, pěstování řepky), kde jde o miliardy na úkor občanů. Přitom se vše halí do vznešených frází o zachování života na planetě, což jistě stojí za politické prohlášení. Díky Ústavnímu soudu se občané a jejich politická vyjádření mohou stát nástrojem boje podnikatelských skupin o peněžní zisk.

Ústavní soud jako komunistický tajemník Fojtík

Právo je o určitých obecných řešeních, která nemají být rozdílná pro konkrétní případy. Jsem proti spojování obchodu a politických prohlášení. Pokud však tuto cestu uznáme, tak ať si každý dělá prohlášení, jaké chce. Soudce Šimíček však usurpuje pro soudy určovat, které prohlášení bude dobré a které špatné. To je prostor pro mocenskou svévoli.

Podle V. Šimíčka je možné takové jednání podnikatelů akceptovat, pokud bude obsahem prohlášení "obecné dobro". Ovšem co to je v politice, na to jsou rozdílné názory. Z nálezu Vojtěcha Šimíčka plyne, že které prohlášení je pro obecné dobro, bude určovat soud. Ze soudní moci tak děláme novodobé ideologické tajemníky a z Ústavního soudu toho nejvyššího ideologa, kterým byl do roku 1989 tajemník Ústředního výboru Komunistické

strany Československa Jan Fojtík. Soudy mají řešit reálné právní spory občanů, ne se stát nástrojem ideologicko-politického boje.

Soudce stejně jako policista reprezentuje státní moc a státní moc má být v tom, co je společenské dobro zdrženlivá. Je v pořádku, když soudce napíše článek, co je podle něj politicky dobré a špatné, ale pokud to chce stanovit skrze svou mocenskou represivní pozici, zneužívá moc. Ze stejných základů o prosazování obecného dobra skrze stát vycházel Jean-Jacques Rousseau, ale i nacistické a komunistické totalitní režimy, které se snažily vnutit své vidění dobra lidem i proti jejich vůli.

Korunu všemu nasadilo opravné usnesení k nálezu z 27. 5. 2019, kdy předseda senátu Vojtěch Šimíček změnil část odůvodnění. V nálezu uvedl: *"...mnoho politických stran, včetně extremistických, vznikala v restauracích, s nimiž byla poté spojována - postačuje připomenut mnichovský Hofbräuhaus anebo pražskou hospodu U Kaštanu"*. Dva soudci Ústavního soudu v nálezu spojili Hitlerovu NSDAP a československou sociální demokracii. Dodatečně si soudce zpravodaj a předseda senátu uvědomil, že to přehnal, a opravným usnesením z nálezu vypustil slova *"anebo pražskou hospodu U Kaštanu"*.

Oprava zjevné nesprávnosti míří na chyby v počtech, psaní a obdobné chyby - např. chybné bydliště účastníka řízení. Ústavní soud zneužil institut opravy zjevné nesprávnosti k tomu, aby vypustil z odůvodnění to, co bylo v diskuzích o nálezu neobhájitelné - argumentační spojení NSDAP a sociální demokracie. Dva soudci se však pod tento názor podepsali. Věděli, co činí. Napravovat špatné argumenty soudce opravným usnesením je právně nepěkná tečka za tím našim případem.